

El referèndum força a la coalició

La qüestió nacional ha redistribuït els escons del Parlament però els blocs de partits a favor del Sí i del No al referèndum queden pràcticament com estaven, tot i que el sobiranisme hagi guanyat 375.000 vots més. Artur Mas necessitarà suport per a governar i tirar endavant el referèndum per l'autodeterminació, per la qual cosa ERC apareix com a soci més probable.

Els intents d'Artur Mas d'obtenir una majoria excepcional per a la legislatura en què s'ha de convocar un referèndum d'autodeterminació han fracassat, tot i que el bloc de partits que donen suport al referèndum hagin guanyat un escó: si abans CiU, ERC, ICV, SI i Laporta sumaven 86, ara CiU, ERC, ICV i la CUP sumen 87. El candidat de CiU ha insistit que el referèndum se celebrarà aquesta legislatura i en aquest sentit tindrà el suport de les esmentades formacions polítiques. Però també ha explicat que necessitarà suport en el dia a dia. "No ens podem fer responsables únics de la governabilitat del país" –va dir Artur Mas en la primera compareixença després dels resultats. "Liderarem el govern però necessitem ajuda", hi va afegir després de reconèixer que els resultats no són els desitjats i, per tant, "la gent ens ha dit que hem d'anar més acompanyats".

Això obre ara un procés de converses entre CiU i la resta de partits. Esquerra, que, amb 21 diputats, ha quedat com a segona força i podria liderar l'oposició, sembla l'opció més lògica com a soci de CiU, ja que comparteix l'objectiu de convocar un referèndum d'autodeterminació: un govern format per la primera i segona força política del Parlament esdevindria un govern excepcional per a una legislatura excepcional. I si el candidat Mas demanava coresponsabilitat, el líder d'ERC, Oriol Junqueras responia que "Esquerra

assumirà tota la responsabilitat; estarà a l'altura que el país espera".

Però les visions polítiques de CiU i Esquerra són oposades en l'eix dreta/esquerra –especialment en un moment de crisi en què uns i altres tenen receptes diferents per a reactivar l'economia i contenir el dèficit. Això podria dificultar la governabilitat i, ara per ara, en les seves manifestacions CiU no ha volgut tancar cap porta.

Les altres dues possibilitats –matemàticament parlant– són el PSC i el PP.

La primera sembla complicada perquè el PSC –que ha perdut 8 diputats, ha obtingut els pitjors resultats de la seva història– difícilment consideraria el govern de coalició amb CiU una estratègia vàlida per a recuperar vots en unes futures eleccions: si ha perdut vots per la banda d'Iniciativa, el PSC deu voler insistir en els seus missatges de política social més que no implicar-se en un executiu que haurà de fer retallades sí o sí.

L'opció del PP és políticament més lògica (CiU i PP han impulsat conjuntament diverses retallades durant l'última legislatura), però nacionalment inversemblant: CiU hauria de renunciar al referèndum o el PP hauria de tolerar que la federació nacionalista impulsés el dret a decidir mentre el té de company de retallades. Després d'una dura campanya del PP contra CiU –amb fuetades mediàtiques i declaracions que posaven en dubte l'honorabilitat de Mas– la reconciliació és més que complicada.

Si CiU i ERC són conseqüents amb la prioritat de preparar el referèndum i estructures d'estat, l'esquervergència complicaria encara més l'agenda del president Mas (Vegeu reportatge a la pàgina 16) i les teòriques prioritats que ha d'enfrontar, ja que ERC intentaria suavitzar les retallades en política social.

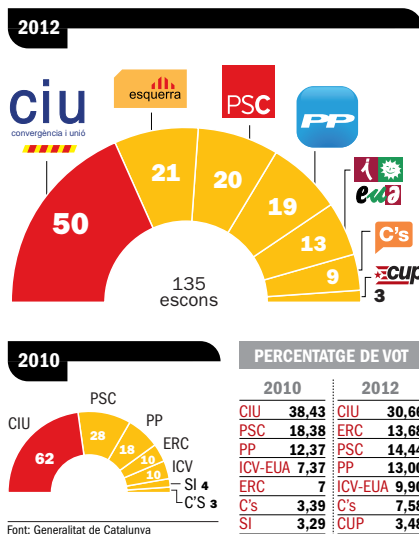
ERC també podria mostrar-se reticent a entrar en un govern de CiU després de l'experiència del tripartit, que li va provocar una caiguda de vots que tot just ara acaba de remuntar. També és cert que el seu nou president i candidat, Oriol Junqueras, és partidari de grans consensos i es vanta sovint de governar el seu ajuntament (Sant Vicenç dels Horts) amb CiU i ICV. Aquesta opció, però, és gairebé impossible de traslladar a l'àmbit nacional (tot i que ja l'ha suggerit veladament).

El sí guanya més vots. Dos fenòmens expliquen la pèrdua de diputats de CiU. Per una banda, és evident l'erosió de governar enmig de la cri-

Parlament català

Escrutat el **99,84%** dels vots

Artur Mas, al centre, flanquejat per la seva dona, Helena Rakosnik, i Josep Antoni Duran i Lleida.

si econòmica més crua dels últims quaranta anys amb les receptes de les retallades i l'afebliment de l'estat del benestar. El mateix Artur Mas va recordar que la majoria de partits de govern que plantegen unes eleccions en aquest context de crisi, acaben perdent les eleccions, cosa que no ha succeït a Catalunya: "Després de dos anys de govern en condicions duríssimes, a molts governs d'Europa que han fet eleccions els han canviat. Tot i la intensitat de les retallades, nosaltres tenim suport electoral molt important".

D'una altra, com reconeixia el mateix candidat Mas, CiU ha presentat en aquestes eleccions el programa "més clar" pel que fa al seu horitzó nacional. Una part del seu electorat, que podia procedir d'Esquerra, ha pogut tornar al seu origen i una altra –poc convençuda de la separació d'Espanya– ha pogut buscar opcions menys ambiciosos, nacionalment parlant.

També l'augment de participació ha pogut jugar en contra de CiU, ja que la pèrdua de vots ha fet més sagnia de

diputats, a nivells percentuals, però és clar que, en nombres absoluts, el bloc del Sí al referèndum ha guanyat molt més que els del No. Tot i que els índexs d'abstenció s'han assemblet més als que es donen en eleccions estatals, no s'ha reactivat més el vot espanyolista que l'independentista: CiU ha perdut 90.000 vots respecte al 2010, però ERC n'ha sumat uns 267.000, la CUP n'ha portat 126.000 de nous i Iniciativa –que és favorable al referèndum d'autodeterminació– n'ha guanyat 128.000. Si a aquest bloc, li restem els 56.000 que ha perdut Solidaritat per la Independència, és evident que el Sí ha guanyat 375.000 vots. En canvi, els partits del No només n'han guanyat 198.000: els 82.000 vots més que ha obtingut el PP respecte al 2010 i els 168.000 de Ciutadans, als quals cal restar els 52.000 que ha perdut el PSC.

El PP espanyol, per boca de María Dolores de Cospedal, ha qualificat de fracàs l'estratègia de Mas perquè no ha aconseguit la majoria excepcional que demanava. D'aquí, Cospedal va passar

a considerar també un fracàs el procés proposat pel líder de Convergència a l'hora de convocar les eleccions amb l'horitzó d'un referèndum d'autodeterminació.

Per contra, el candidat de CiU va respondre que no se'n penedia, d'haver convocat uns comicis, després de la manifestació de l'11-S, concentrada sota el lema "Catalunya, nou estat d'Europa". "Haver donat la paraula al poble –va dir Mas– és positiu també. Algú pot pensar que, com ha perdut, no calia. No me'n penedeixo. En tots els discursos vaig dir que la veu del carrer s'havia de convertir en vots. Si hem d'obrir una etapa nova, s'ha de comprovar que aquesta veu es trasllada a les urnes. Des del punt de vista de país això té la seva importància."

Mas considera que, tot i haver perdut diputats, ha obtingut bons resultats ("més que dupliquem la segona força parlamentària") i "no hi ha govern alternatiu", tot i que necessitaran ajuda.

Àlex Milian